

Analyse naar (niet-)gecontracteerde aanbieders in de wijkverpleging en geestelijke gezondheidszorg met hoge winsten van FTM/Pointer-lijst 2017-2018

Lieke van Gerwen, Henri van den Pol en Harry Post
Bas Borgs en Guus de Ruiters
31 januari 2020

vektis

1. Samenvatting

In 2019 is een lijst gepubliceerd door Follow The Money (FTM), Pointer en Reporter Radio. De lijst bevat 85 zorgaanbieders uit de thuiszorg (wijkverpleging), ggz en gehandicaptenzorg die zowel in 2017 als 2018 meer dan 10 procent winst maken, terwijl in de betreffende sectoren normaal gesproken 3 procent winst wordt gemaakt.

In deze analyse kijkt Vektis naar de zorgaanbieders in de wijkverpleging en de geestelijke gezondheidszorg (ggz) op deze lijst en kijkt of deze aanbieders gecontracteerd zijn door zorgverzekeraars, of niet.

Wijkverpleging:

Zorgaanbieders van de lijst van FTM/Pointer met hoge winsten in 2017 en 2018 leveren relatief meer niet-gecontracteerde zorg dan de andere zorgaanbieders. Ruim 50% van de zorg die aanbieders op de lijst van FTM/Pointer leveren is niet-gecontracteerd, terwijl dit bij de andere aanbieders gemiddeld op 9% ligt. Binnen groep aanbieder op de lijst FTM/Pointer geldt: hoe hoger het winstpercentage, des te hoger het percentage niet-gecontracteerde zorg.

GGZ:

Van de 85 aanbieders op de FTM/Pointer-lijst, zijn er 16 die geestelijke gezondheidszorg binnen de Zvw declareren. Hiervan zijn er 9 'bijna' volledig gecontracteerd, 5 niet-gecontracteerd en 2 deels gecontracteerd.

Kijkend naar het vergoed bedrag is het aandeel niet-gecontracteerde zorg op de FTM/Pointer-lijst gemiddeld hoger (11%) dan bij alle ggz-aanbieders (7%).

Er zijn zowel gecontracteerde als niet-gecontracteerde aanbieders met hoge winsten. Het aantal aanbieders is te klein om generieke conclusies te trekken over de relatie tussen niet-gecontracteerde zorg en hoge winsten.

2. Achtergrond

Analyse van aanbieders wijkverpleging met hoge winsten in 2017

In augustus 2019 heeft Vektis een analyse gemaakt van de contracteringsgraad van zorgaanbieders wijkverpleging die voorkomen op de lijst van Follow The Money (FTM), Pointer en Reporter Radio¹. Op de openbare lijst van FTM/Pointer staan 174 zorgaanbieders met hoge winsten (van meer dan 10%) en een minimale omzet van 100 duizend euro die geestelijke gezondheidszorg, gehandicaptenzorg of thuiszorg hebben geleverd in 2017². Doorgaans worden in deze sectoren een winstpercentage van rond de 3% gerealiseerd.

In het onderzoek naar de aanbieders met wijkverpleging is onder andere gekeken naar het onderscheid tussen gecontracteerde en niet-gecontracteerde aanbieders. Hieruit bleek dat op de FTM/Pointer lijst niet-gecontracteerde zorg relatief meer voorkomt dan gecontracteerde zorg.

Analyse van aanbieders met hoge winsten in 2017 én 2018

Op 25 september 2019 heeft FTM/Pointer een nieuwe lijst gepubliceerd van 85 zorgaanbieders die zowel in 2017 als in 2018 meer dan 10 procent winst hebben gemaakt³. Aangezien er een logische verklaring kan zijn voor de hoge winst, bijvoorbeeld door een eenmalige verkoop van vastgoed, is het goed om dit onderzoek over meerdere jaren uit te voeren zodat een meerjarig beeld ontstaat. Op verzoek van het Ministerie van VWS heeft Vektis de analyses herhaald op deze nieuwe lijst. Dit onderzoek wordt deze keer zowel voor de wijkverpleging als voor de ggz uitgevoerd.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/10/25/kamerbrief-over-wetsvoorstel-bevorderen-contracteren>.

² <https://pointer.kro-ncrv.nl/datasets/grote-zorgbedrijven-met-hoge-winst-2017>.

³ <https://pointer.kro-ncrv.nl/artikelen/minstens-85-grote-zorgbedrijven-maken-twee-jaar-op-rij-uitzonderlijk-hoge-winst>

3. Analyse Wijkverpleging

Er zijn 31 zorgaanbieders van de lijst die over 2017 en/of 2018 wijkverpleging hebben gedeclareerd. Van deze 31 zorgaanbieders zijn er in 2017 19 vrijwel volledig niet-gecontracteerd en in 2018 ligt dit aantal op 18. Ruim 60% van de aanbieders die op de Pointer-lijst voorkomen en wijkverpleging leveren zijn dus volledig niet-gecontracteerd.

Contracteergraad

Vervolgens is nagegaan welk percentage van de gedeclareerde kosten via gecontracteerde zorg geleverd is in 2017 en 2018.

Tabel: Percentage niet-gecontracteerde zorg per jaar bij zorgaanbieders van lijst FTM/Pointer ten opzichte van het landelijk beeld

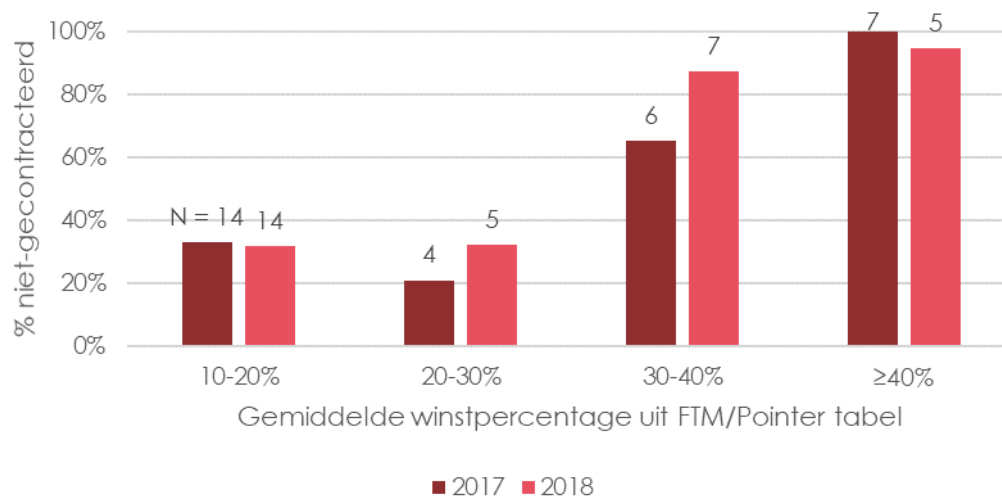
	Aantal aanbieders	Kosten gecontracteerd (in miljoenen)	Kosten niet-gecontracteerd (in miljoenen)	% niet-gecontracteerd
2017				
Alle aanbieders wijkverpleging	2.496	€2.466	€191	7,2%
Aanbieders wijkverpleging FTM/Pointer	31	€14,5	€16,9	53,7%
2018				
Alle aanbieders wijkverpleging	2.844	€2.626	€261	9,0%
Aanbieders wijkverpleging FTM/Pointer	31	€19,8	€20,2	50,6%

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat van de 31 zorgaanbieders meer dan de helft van hun gedeclareerde kosten wijkverpleging afkomstig zijn van niet-gecontracteerde zorg. Dat is hoger dan het aandeel niet-gecontracteerde zorg bij alle aanbieders in de wijkverpleging (7,2% in 2017 en 9,0% in 2018).

3.1. Samenhang contracteergraad en winstpercentage

Vervolgens is gekeken naar de samenhang tussen niet-gecontracteerde zorg en het winstpercentage.

Grafiek: Percentage niet-gecontracteerde zorg bij zorgaanbieders van lijst FTM/Pointer naar winstpercentage

Bovenstaande grafiek laat zien dat het percentage niet-gecontracteerde zorg hoger is bij zorgaanbieders die vallen in de twee groepen met het hoogste winstpercentage (30-40% en ≥40%). Boven elke staaf staat het aantal zorgaanbieders weergegeven per winstpercentagegroep. Daarbij moet worden aangetekend dat de analyse is gebaseerd op 31 zorgaanbieders, waardoor kleine aantallen per groep ontstaan.

3.2. Conclusie

Zorgaanbieders op de lijst FTM/Pointer, die zowel in 2017 als in 2018 hoge winsten hebben gemaakt, leveren relatief gezien meer niet-gecontracteerde zorg dan andere zorgaanbieders. Binnen deze groep geldt: hoe hoger het winstpercentage, hoe hoger het percentage niet-gecontracteerde zorg.

4. Analyse ggz

Zorgaanbieders in de ggz kunnen hun zorg vergoed krijgen vanuit verschillende bronnen: Zorgverzekeringswet (Zvw), Wet langdurige zorg (Wlz), Jeugdwet (Jw), Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en/of Forensische zorg. Vektis heeft voor dit onderzoek alleen naar de Zvw-kosten gekeken. Daarin wordt alleen de zorg van 18-plusser vergoed.

4.1. Contracteergraad

Van de FTM/Pointer-lijst over 2017 en/of 2018 declareren 16 aanbieders ggz binnen de Zvw.

Tabel: Aantal ggz-aanbieders op de FTM/Pointer-lijst naar contracteergraad.

	5%< gecontracteerd	95%> gecontracteerd	5-95% gecontracteerd
2017	5	9	2
2018	3	10	3

Van de 16 ggz-aanbieders zijn er in 2017 5 aanbieders die (vrijwel) alle zorg niet gecontracteerd leveren, 9 zijn door alle verzekeraars gecontracteerd en 2 aanbieders zijn door een deel van de zorgverzekeraars gecontracteerd. In 2018 zijn er een paar verschuivingen van niet gecontracteerd naar (deels) gecontracteerd.

Vervolgens is nagegaan welk percentage van de gedeclareerde kosten van deze 16 zorgaanbieders via gecontracteerde zorg geleverd wordt en hoeveel via niet-gecontracteerde zorg in 2017. Hiervoor is alleen gekeken naar de zorg waarvoor Vektis gevalideerde contract-informaties heeft ontvangen.

Voor 2018 is nog onvoldoende informatie beschikbaar om de scheiding tussen gecontracteerde en niet-gecontracteerde zorg te maken.

Tabel: Percentage niet-gecontracteerde zorg per jaar bij zorgaanbieders van lijst FTM/Pointer ten opzichte van het landelijk beeld

	Aantal aanbieders	Kosten gecontracteerd (in miljoenen)	Kosten niet-gecontracteerd (in miljoenen)	% niet-gecontracteerd
2017				
Alle aanbieders ggz	7.935	€ 2.260	€ 169	7,0% ⁴
Aanbieders ggz FTM/Pointer	16	€ 50	€ 6	10,7%
2018				
Alle aanbieders ggz	7.457	€2.176 (totaal)		
Aanbieders ggz FTM/Pointer	16	€ 50 (totaal)		

⁴ Door nagekomen mutaties is het percentage niet-gecontracteerde zorg in 2017 0,1% hoger dan gepubliceerd is in september 2019.

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat van deze 16 zorgaanbieders 10,7% van de gedeclareerde kosten ggz in 2017 niet-gecontracteerd is. Dat is 5 procentpunt hoger dan het landelijke cijfer van 7,0% niet-gecontracteerde zorg in de ggz in 2017.

4.2. Samenhang contracteergraad en winstpercentage

Vervolgens is gekeken naar de samenhang tussen niet-gecontracteerde zorg en het winstpercentage van de zorgaanbieders.

Voor de ggz is het aantal aanbieders echter zo klein dat er geen harde conclusie getrokken kan worden.

Dit komt mede door de volgende observeringen.

- Toeval speelt een rol: er zijn maar twee aanbieders met meer dan 40% winst, waarvan er 1 gecontracteerd is en de ander niet.
- De omvang van de aanbieders verschil sterk. Een grote aanbieder kan het gemiddelde percentage (niet)gecontracteerde zorg in de groep van 16 aanbieders sterk beïnvloeden.
- Als een aanbieder in 1 jaar gecontracteerd is en in een ander jaar niet, heeft dat forse impact op het percentage gecontracteerde zorg in de hele groep van 16 aanbieders.

Contact

Bij vragen en/of opmerkingen over deze analyse kunt u contact opnemen met:

Wijkverpleging:

Lieke van Gerwen

030 8008 427

l.van.gerwen@vektis.nl

Henri van den Pol

030 8008 386

h.van.den.pol@vektis.nl

Harry Post

030 8008 389

h.post@vektis.nl

GGZ:

Guus de Ruiters

030 8008 395

g.de.ruiter@vektis.nl

Bas Borgs

030 8008 445

b.borgs@vektis.nl